

KEVO-RAHASTO

Maan ääressä, tieteen ytimessä

Professori Paavo Kallio pitämässä puhetta Kevon vihkiäisissä heinäkuussa 1958. Kunniavierana on valkoisessa tuolissa istuva presidentti Urho Kekkonen. Turun yliopiston arkisto.

Rahasto on perustettu Lapin tutkimuslaitos Kevon saamisen lahjoitusten ja tutkimuslaitoksen 50-vuotisjuhlavuonna 2008 toteutetun keräyksen tuoton turvin. Sen tarkoituksena on tukea nuorten tutkijoiden työskentelyä matka- ja tutkimusapurahoin. Rahasto tukee myös kansainvälisten erikoiskurssien järjestämistä Kevolla ja muita edellä mainittuihin verrattavia kohteita.

Kevon tutkimusaseman perustaminen lähti liikkeelle Turun yliopiston kasvitieteen professori Paavo Kallion ideasta. Hän oli syntynyt Turussa 13.4.1914 seppä Emil Paulinus Kallion ja Olga Josefina Elovaaran (o.s. Friberg) perheeseen. Hän kirjoitti ylioppilaaksi vuonna 1935 ja aloitti opinnot Turun yliopistossa samana vuonna. Sota kuitenkin keskeytti opinnot. Kallio palveli upseerina Lapissa ja Karjalassa, mutta sodan aikanakin hän jatkoi havaintojen tekemistä luonnosta. Hän valmistui filosofian kandidaatiksi 1944 ja väitteli tohtoriksi vuonna 1951.

Kallio työskenteli Turun yliopiston kasvitieteen laitoksella vuodesta 1945 lähtien, ensin assistenttina ja sitten apulaisprofessorina 1957–1963 ja professorina eläkkeelle jäämiseensä, vuoteen 1977, asti. Vuonna 1954 Turun Eläin- ja Kasvitieteellinen Seura aloitti hänen johdolla Lapin-retket, ja vuonna 1955 asemalle löytyi sopiva paikka Utsjoelta Kevon luonnonpuiston läheisyydestä. Tutkimusasema vihittiin käyttöön heinäkuussa 1958. Tuolloin paikalla oli vasta kaksi rakennusta, sauna ja Pekola. Nämä kuten eräät myöhemmätkin Kevon rakennukset on suunnitellut arkkitehti Olli Kestilä. Valmistuessaan Kevon asema oli Euroopan pohjoisin tutkimuslaitos. Aseman rakentaminen ja

muukin toiminta perustui alkuvuosina pitkälti yksityisiltä ja yrityksiltä saatuihin lahjoituksiin.

Paavo Kallio toimi aseman johtajana 1956–1976 ja eläkkeelle jäätyään aseman johtokunnan puheenjohtajana vuoteen 1984 asti. Hän toimi Lapin hyväksi myös muilla saroilla: hän oli mm. perustamassa Inarin Saamelaismuuseota ja toimi asiantuntijana Rovaniemen Arktisen keskuksen suunnittelussa. Hänelle myönnettiin ansioistaan useita kunniamerkkejä, Kuopion ja Oulun yliopistojen kunnia-tohtorin arvo sekä valtion tiedonjulkistamispalkinto. Suomalaisen tiedeakatemian jäsen hänestä tuli 1967. Työnsä ohella Kallio toimi lukuisissa yliopiston, tieteellisten seurojen ym. luottamustehtävissä. Hän oli Lapin tutkimusseuran perustajajäsen ja vuodesta 1980 kunniajäsen. Sotilasarvoltaan Paavo Kallio oli majuri.

Vuonna 1941 Paavo Kallio ja kansakoulunopettaja Kirshti Aaltonen solmivat avioliiton, ja perheeseen syntyi neljä lasta. Paavo Kallio kuoli Turussa 11.6.1992. Hänen uurnansa on haudattu Kevon tutkimusasemalle Pekolan läheisyyteen.

Kevon tutkimusasemalla tehtävä subarktisen luonnon sekä ihmisen ja luonnon vuorovaikutuksen tutkimus on laajalti tunnettua ja arvostettua. Kevon tutkimukset ovat tuottaneet lähes 1 200 tieteellistä julkaisua ja yli 70 väitöskirjaa. Kevon yhteyteen perustettiin Kallion aloitteesta kolme arboretumia arktisen metsäluonnon tutkimusta varten. Pitkäaikainen luonnon seurantatyö on mahdollistanut myös ilmastonmuutoksen tehokkaan tutkimisen.

Kevon vihkiäisten 50-vuotisjuhlavuonna järjestettiin onnittelukeräys, johon osallistui yli 200 yksityishenkilöä, yhteisöä ja yritystä. Rahaston nimeksi tuli Kevo-rahasto, ja siihen liitettiin Paavo Kallion serkkujen Katri Posion, Suoma Kallion ja Martta Kallion lahjoitusten turvin 1983 perustettu Myllytorpparahasto.

Kevo-rahastoa kartuttamalla Lapin luonnosta ja sen tutkimuksesta kiinnostuneet voivat tukea tutkimuslaitoksen työtä ja jatkaa perinteikästä lahjoittajien tukea Kevolle.

Osuuskunta Sigillum / Markus Kivistö

Turun Yliopistosäätiö

Turun Yliopistosäätiön tarkoitus on edistää ja tukea Turun yliopiston toimintaa. Säätiön tärkein toimintamuoto on sen yleis- ja nimikkorahastot, joiden tuotosta säätiö jakaa apurahoja. Rahastojen yhteenlaskettu koko on noin 50 miljoonaa euroa.